

Se va reforma piata bursiera romaneasca?

Pietele financiare au trecut in ultimii doi ani printr-o experienta teribila. Modele, teorii sau axiome ale lumii finantelor s-au prabusit sub forta unor pietee in care panica a dictat directia si ritmul tranzactiilor. Mare parte din edificiul sistemului financiar modern “s-a topit” odata cu transformarea majora pe care a suferit-o lumea investitionala: preferinta pentru lichiditate si active sigure dusa pana la cele mai inalte cote.

In aceste conditii factorii de decizie la nivel planetar incearca, in prezent, sa gaseasca noi modele pentru industria financiara extragand experienta acestei perioade si folosind-o pentru a furniza solutii de reconstructie pe termen lung. Desigur ca si Romania a fost parte la aceasta aventura economica a inceputului de mileniu si ne putem intreba daca experienta va fi folositoare si pietei noastre.

Criza prin care am trecut (si inca mai trecem) s-a manifestat asemenea unui reflector pe o scena intunecata - a relevat pentru fiecare sistem economic punctele slabe. Piata bursiera romaneasca “a reusit” performanta de a scadea la cote record, raportat la evolutia pietelor europene, desi suportul economiei am putea spune ca a fost unul satisfactor in comparatie cu cazul altor tari din zona. S-a evidentiat astfel, fara vreo urma de indoiala, ca principala deficienta a bursei romanesti este lipsa de permanenta a unei mase critice a capitalului autohton (mai corect a unui capital bugetat pentru piata bursiera autohtona). Existenta aleatorie a capitalului pe piata romaneasca este cea care determina volatilitatea exacerbata a pietei si permite uneori derapaje de amploare la nivelul cotatiilor bursiere.

Cautand cauza reala a acestei lipse o gasim in comportamentul economic al societatii romanesti. Modelul succesului economic in Romania (la nivelul perceptiei publice) are prea putin de a face cu arta de a investi, cu talentul de a sesiza oportunitati, cu efortul de a le industrializa sau cu perseverenta de a le concretiza. Din pacate succesul economic este prea puternic corelat cu abilitatea de a obtine avantaje (atat in legatura cu banul public cat si cu cel privat), cu talentul de a te “descurca” in relatia cu autoritatile sau de a promova o imagine fara acoperire.

In aceste conditii pledoria in Romania pentru modele economice solide a fost, in termeni reali, doar una formală; in practica modelul asumat era unul destul de simplu: speculeaza momentul, incearca sa dai lovitura. Intr-o astfel de conjunctura piata bursiera, care a importat forma si modelul unor pietee dezvoltate economic nu a atras niciodata un numar mare de investitori. Momentele de exceptie, bineinteles, acele perioade in care cresterile bursei se popularizau in mass-media si deveneau “o oportunitate”.

Bursa a evoluat astfel intr-un paradox al formei fara fond, raportat la realitatea economica din Romania. Ea nu a fost considerata, in termeni reali, de suficienti de multi investitori autohtoni ca o piata reala de investitii astfel incat a ratat constant obiectivul de a acumula masa critica necesara pentru a fi cu adevarat reprezentativa pentru economia romaneasca. Rezultatul - numerosi posibili emitenti de valoare au evitat “cu eleganta” prezenta pe piata bursiera si din pacate (lucru mai greu de explicat) nici statul roman nu a tratat Bursa in mod diferit.

In acest moment criza economica ar putea schimba comportamentul investitional romanesc. Vremea “afacerilor” rapide si cu randamente de 100% se pare ca a apus. Cei care detin capital vor cauta (vor fi fortati sa faca acest lucru) si spre alte orizonturi si vor simti nevoia sa actioneze pe o piata a investitiilor; ne mai gasind afaceri “sigure” vor resimti acut riscurile si ca atare vor prefera o piata care prin transparenta si standarde poate diminua considerabil riscurile investitionale.

Vom avea astfel pentru prima data in scurta istorie capitalista a Romaniei sansa ca Bursa sa devina o piata eficienta. Aceasta ar putea sa fie o oportunitate majora pentru piata de capital romaneasca pe care sa o fi catalizat actualul context economic. Pentru ca, nu-i asa? Orice criza naste oportunitati pe masura.

Alin Brendea
Dir. Operatiuni Prime Transaction
22 mai 2009